

pů na reprodukci, pořizené společně na jednom snímku (str.15).

Stejného číselovače použila tiskárna Waterlow & Sons, Ltd. London i u dalších bankovek této série (100, 1000 a 5000 Zl.té-
hož data, obě vyšší hodnoty nebyly vydány). Zde jsem rovněž na-
lezl jen číselovač 3,5 mm.

Pak je tu další možnost - že šlo o celkem ojedinělé pou-
žití jiného číselovače na menším množství exemplářů.

Nicméně - varianta to je, a tak dočkáme-li se dalšího vy-
dání katalogu (4), najdeme tam údaj :

PL 13 : 500 Zl 28.2.1919

a) číselovač 4 mm

b) číselovač 3,5 mm

A na závěr - obvyklá výzva členům - prohlédněte své sbír-
ky - a pokud najdete tu vzácnější variantu, napište mi, a neza-
pomeňte uvést její kontrolní číslo.

Jan BAJER, Praha

Literatura :

- 1) BAJER, J.: "Polské bankovky na území ČSR", - schůze pobočky
ČNS v Náchodě, 5.4.1981.
- 2) ibid. : "Polské bankovky na území ČSR" - schůze pobočky
ČNS - Papírová platidla v Praze, 8.4.1981.
- 3) ibid. : Vybrali jsme na obálku : "Polské bankovky na ú-
zemí ČSR", NOTAFILIE čís.13 (1981).
- 4) ibid. : "Cizí papírová platidla na československém území
1938 - 1945", ČNS - PP, Praha, 1980.
- 5) DIETL, J.: soukromé sdělení 19.11.1981.

- o -

Miliónová bankovka opět na scéně

Inflace v Argentíně má neustále stoupající tendenci, což
se projevilo potřebou vyšších nominálů bankovek. A tak před ne-
dávnm vydala Ústřední banka republiky Argentina bankovku vysoc-
kého nominálu 1,000 000 pesos. V současné době představuje nej-
vyšší nominál na světě (v Evropě je nejvyšším nominálem italská
100 000 lira). Její hodnota reprezentuje v současné době částku
410 devizových Kčs. Až získáme její reprodukci, seznámíme vás s
ní podrobněji v rubrice "Nové bankovky" v některém z příštích
čísel NOTAFILIE. -jb-

Podle článku Jiřího PEKÁRKA : "Novinky ve světové produkci ban-
kovek" - HLAS BANKY, časopis SBČS, č.17, roč.27, str.406 (1982).

DALŠÍ SÉRIOVÁ PÍSMENA SLOVENSKÉ 5Ks

Je již všeobecně známo, že žádný ze známých sběratelských
katalogů papírových peněz není tak dokonalý, aby se nemusilo
na něm nic měnit nebo doplňovat. Toho jsem si byl vědom, když
jsem před několika lety pracoval na sestavení nového katalogu
československých papírových platidel (1). Brzy poté, co se s ním
naše notafilistická veřejnost dokonale seznámila, jsem začal od
našich členů dostávat informace o sériových kombinacích mně ne-
známých a i o jiných detailech, které mi unikly přes všechnu pé-
či při práci na této publikaci.

Teprve když vyšlo druhé vydání (2), jsem se na jednom z
našich přednáškových odpolední dozvěděl od jednoho sběratele za-
jemavou informací. Prý viděl na jedné mimopražské schůzce členů
ČNS ve sbírce jednoho z nich slovenské pětikoruny (B 67-S 311)
jiných sérií, než které uvádím ve svých publikacích. V prosinci
roku 1980 mě o stejné záležitosti informoval náš člen Miroslav
CHROMEČ z Havířova, který navíc uvedl - citují (3) :

"... Dále bych chtěl uvést, že 5 Ks - b.l. B 67 s
největší pravděpodobností byla tištěna v pořadí od
série A vždy dalším čtvrtým písmenem abecedy, je-
líkož kromě již Vám známých sérií A, D, K vlastní
jeden ostravský sběratel série H, O, S. ... "

I když šlo jistě o velmi zajímavou informaci, nepovažoval
jsem ji v té době za vhodnou ke zveřejnění, především proto, že
jsem uváděné pětikoruny neviděl a ani neznal jejich sériová čí-
sla.

Obr. 1 - 5 Ks - b.l. (1945) - zatím zřejmě nejvzác-
nější série "X" - lic. (B 67 - S 311)

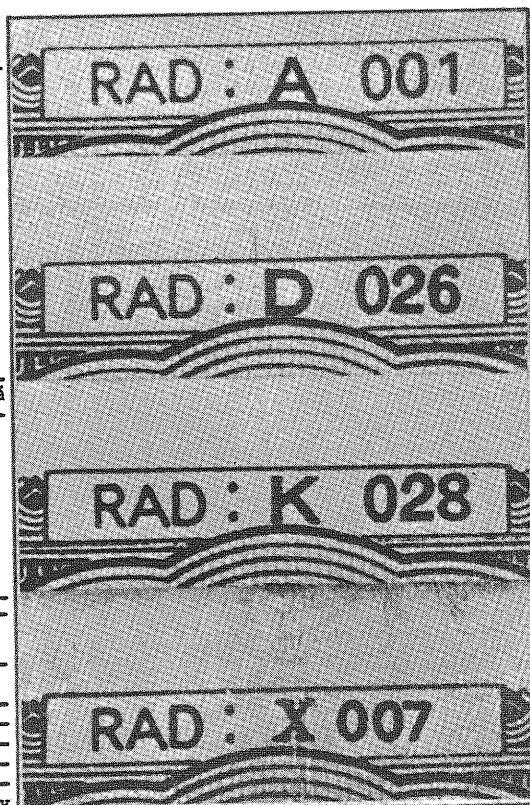
Za čas jsem na celou záležitost zapomenl, až tu při jedné
výměnné schůzce za mnou přišel člen výboru naší pobočky

ing. Vladimír KUDLÍK - a ukázal mi 5 Ks série X 007 (viz obr.1), kterou před časem získal do své sbírky. To ještě nebylo všechno, neboť na jiné schůzce jsem uviděl již oznámené další série "O" a "S", které měl ve sbírce jiný člen pobočky (sériová čísla jsem si poznamenal, ale během shonu při velké aukci někam zalezil) a později ještě sérii H 027.

Volba sériového písmene 5 Ks (B 67) :

(A) B C (D)
 E F G (H)
 CH I J (K)
 L M N (O)
 P Q R (S)
 T U V (X)
 Y Z

Zvolená sériová písmena jsou označena zakroužkováním.

Obr. 2 - detaily sérií A, D, K, X.

Na zvětšené reprodukcii je jasně patrný rozdíl v typech písmena i čísel mezi sériemi A, D, K a sérií X. Zbývající série H, O, S mají označení shodné s typy A, D, K.

Zajímavá je především série X (viz obr.2), neboť jak je ze srovnání reprodukováných detailů patrné, samo sériové písmeno "X" má odlišný řez (písmeno s patkami) než všechny zbývající. A nejen to, i sériové číslo "007" je tištěno menšími číslicemi, než u ostatních sérií. Další zajímavostí je uložení údaje celé série do příslušného štítku. Není v něm umístěna vodorovně, jak by mělo být pravidlem, ale nepatrně šikmo. Svádí to k domněnce, zda pětikoruna "X 007" není padělkem ke škodě sběratele. Podrobným zkoumáním jsem zjistil, že tomu tak není, série nebyla ni-

jak upravována. Státovka nese stopy oběhu, její zachovalost je přibližně 2/2.

Všechny tyto údaje o sérii X jasně hovoří pro to, uvést ji v případném dalším vydání katalogu jako samostatnou variantu, a to pro odlišnost sériového písmene a velikost číslic sériového čísla.

Podle dosud zkoumaných státovek lze usoudit, že nejdříve byly dány do oběhu série O, S, X, poté H, K, a nakonec A, D. Ovšem je to jen domněnka, pořadí nemusí být v jednotlivých skupinách takové, jak uvádím. Teprve část nepoužitých zásob - a to sériových písmen A a D byla perforována "SPECIMEN" (další perforace "NEPLATNÉ" se u tohoto nominálu nevyskytuje) a prodávána sběratelům.

Slovenská platidla nám přinesla řadu otázek, týkajících se zvoleného systému sériování. Určitý, dosud zcela neobjasněný systém je i u této pětikoruny. Miroslav CHROMEČ se domnívá, že za sériové písmeno bylo zvoleno každé čtvrté písmeno abecedy. Pomineme-li počáteční písmeno A, a zařadíme-li písmeno CH, zjistíme (viz tabulka na str.18) že má pravdu. Otázkou však je jen volba sériového čísla. Pravděpodobně by mohlo jít o následující systém, o jehož zjištění jsem se pokusil na základě srovnání známých sérií :

A	001	024	025	048	049
D	002	023	026	047	050
H	003	022	027	046	051
K	004	021	028	045	052
O	005	020	029	044	053
S	006	019	030	043	054
X	007	018	031	042	055

Systém by tu byl - jenže jaký? Zatím se mi podařilo najít orámovaná čísla. Původní domněnka totiž byla, že jsou použity tři číselné řady, a to : 001 - 007, 025 - 031 a 048 - 054. Později objevené série A 049 a D 023 mi původní domněnku narušily. Objev série K 021 mi nabídl existenci dalších řad a změnu v řadě 048-054, jak jsem uvedl v tabulce.

Snad by mohli pomoci slovenští notafilisté, neboť oběhové pětikoruny se zachovaly především na Slovensku. Doba jejich oběhu byla relativně velmi krátká - od 15. února do 31. října 1945 a navíc - nemusely být rozšířeny po celém území, neboť spolu s nimi obíhaly na Slovensku další pětikoruny, a to 5 K poukázky 1944 (B 69), obíhající sice již od února, ale úředně až od 23. března 1945. Jejich platnost rovněž skončila 31. října 1945. Bylo jistě v zájmu emisní banky, že po osvobození dávala do oběhu především tyto, již československé papírové peníze, o čemž svědčí i poměrná vzácnost výskytu neperforovaných slovenských pětikorun, ať už jde o jakoukoliv sérii.

Shrneme-li všechny zatím známé informace o výskytu jednotlivých sérií a doplníme-li je (upraveným) bodovým ohodnocením, můžeme si doplnit katalog (1,2) o další údaje :

B 67 : 5 Ks I - státočka
 a) série A, D Ra : 25 5
 série K Ra : 80 -
 série H, O, S Ra : 100 -
 b) série X Ra : 120 -

Poznámka : var. b) - série X se liší od var. a) rozdílným řezem sér. písme a menším rozměrem sériového čísla.

Závěrem své úvahy se obracím na naše notafily : podívejte se pozorně do své sbírky i do výměnného materiálu - máte-li jinou sérii, než které jsem uvedl - nenechte si takové zjištění pro sebe. Rád uvítám každou takovou informaci, která nám pomůže k doplnění našich znalostí, neboť ji jako vždy zveřejníme v NOTAFILII.

Jan BAJER, Praha

Literatura :

- 1) BAJER, J.: "Papírová platidla Československa 1919 - 1976", I. vydání, ČNS - KSPP, Praha, 1977.
- 2) ibid. : "Papírová platidla Československa 1919 - 1979", II. opravené a doplněné vydání, ČNS - PP, Praha, 1979.
- 3) CHROMEC, M. : soukromé sdělení, prosinec 1980 (nedatováno).

Poznámka :

Článek je upraveným a doplněným textem přednášky, proslovené na schůzi ČNS - PP v kulturním sídle Hlavního nádraží v Praze dne 4. dubna 1982.

-red-

Kuriózní „platidlo“ opavské SCHLARAFFIE

Před více než sto lety vznikaly ve větších městech různé spolky, stolní společnosti a jiná drobná zájmová sdružení. V říjnu 1859 byl v Praze založen spolek SCHLARAFFIA - sdružení mužů, kteří pečovali o humor a umění doby rytířské. Jeho pobočky postupně vznikaly i v dalších městech, rovněž tak i v Opavě.

Na počest dvacátého výročí založení SCHLARAFFIE v roce 1879 se konala ve všech spolcích shromáždění a oslavy. V Opavě

notafilie

vě se z těchto slavností zachovalo kuriózní žertovné "platidlo" s německým textem, jednostranné, v hodnotě Hundert Tschipos (Sto čípů), ve velikosti 170 x 128 mm. Tiskárna není vyznačena. Přinášíme vyobrazení tohoto spolkového "platidla", jehož německý text ve volném překladu zní :

" S T O Č Í P Ů , které budou vyplaceny doručiteli této poukázky u první hlavní pokladny spolku Wetz v Opavě v toho času běžných stříbrné znějících mincích v hotovosti a řádně, pokud bude nějaké mít.

Říše víl v roce spolkového podvodu 1879.

Podepsáni : Ředitel FIKTUSIG, Prezident MELEHAZY,

Za hlavní pokladnu v. WEIRAUCH (Kadídlo).

Generální sekretář LAHSTUSIG (Smíšek). "

"Platidlo" nese označení CE 16 Serie 2479. Dole ještě upozornění - "trestní pohružka" :

"Padělání těchto spolkových platidel bude trestáno podle stanov spolku Wetz stažením drátem na 30 let nebo doživotí."

Foto autor.

Bohumír VOJTOVIČ , Opava

Poznámka redakce :

Jistě, nejde o platidlo, pouze o žertovný předmět v podobě platidla, který je zajímavou ukázkou dobového humoru.

notafilie